

SAULĖS RINKIMŲ APYGARDA NR. 24

Vasario 16-osios g. 62, Šiauliai, 241 kabinetas, tel. (8 41) 383 409, el. paštas saule@siauliai.lt
Pirmininkė - Zita Švambarienė, tel. 8 68 248914
Pirmininko pavaduotojas - Algimantas Beinoravičius, tel. 8 69 819129
Sekretorė - Edita Čičelienė, tel. 8 616 25892

Saulės rinkimų apygardos Nr. 24 apylinkės

Apylinkės pavadinimas	Apylinkės adresas	Apylinkės tel. Nr.	Apylinkės pirmininkas	Pirmininko tel. Nr.
S. Šalkauskio apylinkė Nr. 15	S. Šalkauskio g. 3, Šiauliai	525 686	Romualdas Jonaitis	8 684 01041
Linkuvos apylinkė Nr. 20	Ežero g. 11, Šiauliai	399 835	Vitalija Pelenienė	8 687 16615
Šimšės apylinkė Nr. 21	Vilniaus g. 27, Šiauliai	524 555	Aistė Einigytė	8 618 64563
Zoknių apylinkė Nr. 22	Radviliškio g. 66, Šiauliai	398 595	Danutė Žvirzdinienė	8 650 98120
Pabalių apylinkė Nr. 23	Pabalių g. 63, Šiauliai	553 007	Violeta Čiuvaševa	8 606 10374
K. Donelaičio apylinkė Nr. 25	Pagėgių g. 46, Šiauliai	523 864	Birutė Jankauskienė	8 687 08888
Verduliukų apylinkė Nr. 27	Statybininkų g. 7, Šiauliai	552 590	Danutė Urbonienė	8 610 16138
Tilžės apylinkė Nr. 28	Tiesos g. 1, Šiauliai	552 977	Romualdas Pelenis	8 650 36100
Žaliūkių apylinkė Nr. 29	Gardino g. 4, Šiauliai	462 635	Danutė Kuprienė	8 612 13898
Gegužių apylinkė Nr. 30	Š. Dariaus ir S. Girėno g. 22, Šiauliai	552 560	Algirdas Rašimas	8 682 49833
S. Dariaus ir S. Girėno apylinkė Nr. 31	Lieporių 2, Šiauliai	390 635	Dalytė Biknienė	8 673 16090
Rėkyvos apylinkė Nr. 44	Energetikų g. 7, Šiauliai	519 109	Vida Stasė Lanauskienė	8 615 92131

Kandidatai vienmandatėje rinkimų apygardoje

Arvydas Akstinavičius, Lietuvos socialdemokratų sąjunga
Zenonas Buivydas, Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga
Vladas Damulevičius, Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai
Zigmantas Jasas, Kandidatas išsikėlė pats
Alma Javtokienė, Naujoji sąjunga (socialliberalai)
Danguolė Martinkienė, Leiboristų partija
Daiva Matonienė, Partija Tvarka ir teisingumas
Stasys Narutavičius, “Fronto” partija
Arūnas Rimkus, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis
Kazimieras Šavinis, Liberalų ir centro sąjunga
Andrius Šedžius, Lietuvos socialdemokratų partija
Romualdas Volodka, Tautos prisikėlimo partija

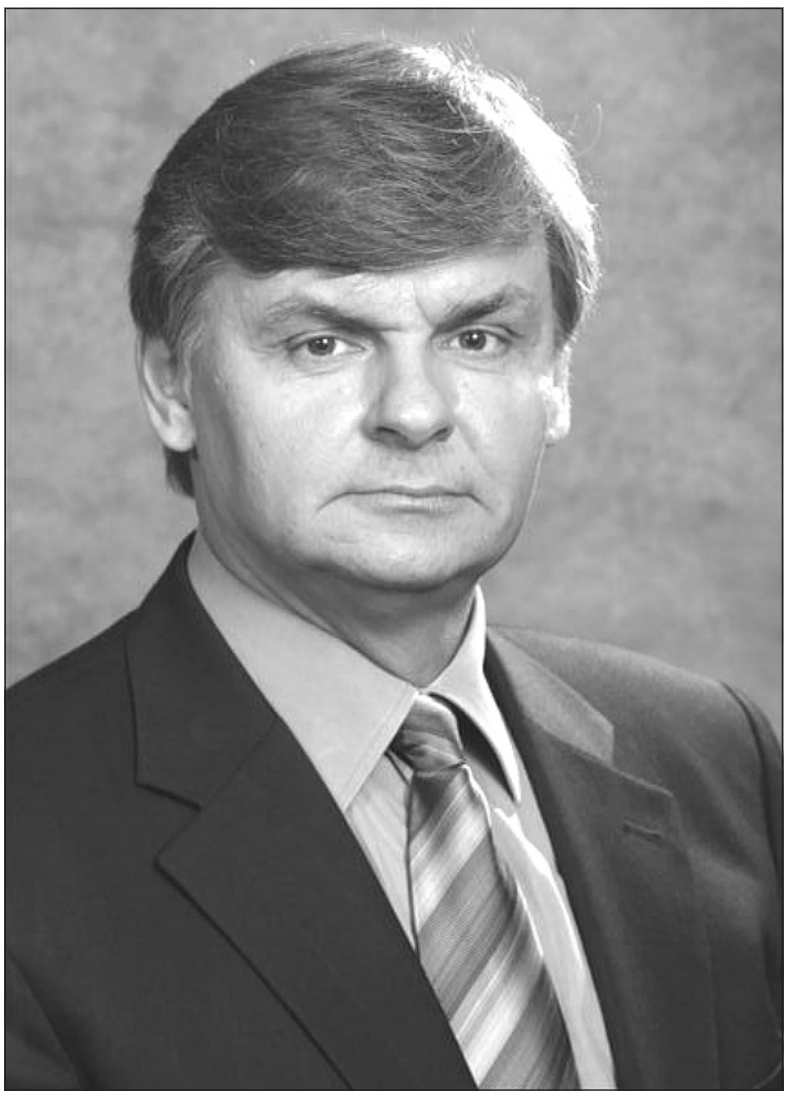

ARVYDAS AKSTINAVIČIUS

Lietuvos socialdemokratų sąjungos pirmininkas

Lietuvos socialdemokratų sąjungos ištakos siekia 1896 metus. Dalis LSDS narių savo politinę veiklą pradėjo nuo 1989 m. atkurtoje Lietuvos socialdemokratų partijoje. 1999 m. antroje pusėje tuometinei partijos vadovybei dirbtinai suskaldžius LSDP, ta socialdemokratų dalis, kuri nesutiko jungtis su buvusia komunistų (LDDP) partija ir siekė savarankiškos socialdemokratijos raidos Lietuvoje, susibūrė po dabartine Lietuvos socialdemokratų sąjungos vėliava. LSDS, vadovaudamasi socialdemokratine ideologija, remdamasi laisvės, socialinio teisingumo ir solidarumo principais, sieks esminių teigiamų valstybės ir jos žmonių gyvenimo pokyčių. Atėjo laikas nutraukti laukinio liberalizmo viešpatavimą, kuris garantuoja gerą gyvenimą tik mažai visuomenės daliai. Gerovės Valstybės Lietuva turi siekti tvirtai ir nedviprasmiškai, visomis priemonėmis stodama socialiai silpnesniojo pusėn.

Socialdemokratų sąjunga:

* strateginiu tikslu laiko gausaus ir socialiai stipraus viduriniojo visuomenės sluoksnio, kaip pagrindinio pirkėjo ir mokesčių mokėtojo, kaip valstybės politinio, ekonominio, socialinio stabilumo garanto suformavimą;
* vykdys teisingumu, atsakomybe, politine morale, idealizmu, pažadų ir programų įgyvendinimu paremtą politiką;
* gins ir atstovaus pirmiausia viešąjį visuomenės interesą;
* stabdys strateginių valstybės objektų privatizaciją, peržiūrės valstybės ir žmonių atžvilgiu neteisingai ir neteisėtai įvykdytą privatizaciją;
* neleis savintis Lietuvos natūralių gamtos turtų, vandens telkinių - ežerų, upių pakrančių, garantuos laisvą priėjimą ir poilsį gamtoje;
* neleis diskriminuoti silpnesnių ar tų, kuriems pasisekė mažiau;
* sutvarkys įstatymus taip, kad neliktų galimybės valstybės, visuomeninio turto grobstymams, žemgrobystei;
* reikalaus griežtos atsakomybės už nusižengimus ar pažeidimus. Didelio masto ekonominiams, finansiniams nusikaltimams nebus senaties termino;
* privers valdininkus sąžiningai atlikti savo pareigas, neatsakingai, aplaidžiai dirbantys ar nusižengę pareigūnai bus atleidžiami;
* priims visą apimantį Liustracijos įstatymą;
* korupcijai įveikti pirmiausia įves visuotinį pajamų, išlaidų ir turto deklaravimą;
* suteiks galimybę piliečiams dirbti, sąžiningai užsidirbti, o pašalpos tik garantuos galimybę išgyventi kritiniu momentu;
* skatins profesinių sąjungų judėjimą, jų stiprėjimą, kad darbo žmogus visados galėtų būti apgintas nuo darbdavio savivalės;
* kaip pirmutinę priemonę socialinei atskirčiai mažinti įves gyventojų pajamų progresinį, turto mokesčius, įgyvendins principą daugiau gauni, daugiau turi - daugiau moki;
* pateisins nuostatą, kad sveikata - brangiausias žmogaus turtas, žmogus nebus kankinamas eilėse, gyvybiškai būtinas medicinos paslaugas gaus nedelsiant ir nemokamai;
* apgins ir išlaikys nemokamo mokslo principą.

Tai pirmo būtinumo veiksmai ir priemonės tikros kairiosios socialdemokratinės politikos, kurią Lietuvos socialdemokratų sąjunga įgyvendins vykdydama savo programą “Lietuvos ateitį giname šiandien”.

ZENONAS BUIVYDAS
VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ PARTIJOS KANDIDATAS Į SEIMO NARIUS SAULĖS RINKIMINĖJE APYGARDOJE

NUMERIS SĄRAŠE 40

KARTU MES GALIME

* Panaudoti mano sukauptą profesinę ir gyvenimo patirtį gerinant Šiaulių miesto regiono politiką, siekiant tolygios miesto ir kaimo plėtros.
* Siekti reformuoti mokslo ir švietimo sistemą, esminiu prioritetu laikant studijų kokybę ir specialistų paklausos tenkinimą:
1. Išplėtoti suaugusiųjų, vaikų mokymo paslaugas bendrojo lavinimo ir neformaliojo švietimo mokyklose.
2. Stiprinti miesto mokslinį potencialą.
3. Didinti nuotoliniu būdu organizuojamų mokymo programų ir kursų skaičių.
4. Stiprinti švietimo įstaigų materialinę ir techninę bazę.
* Užtikrinti miesto kultūros paveldo kaupimą, saugojimą ir eksponavimą.
* Modernizuoti būstą daugiabučiuose namuose, didinti energijos vartojimo efektyvumą, plėtoti ir remti šiferinio stogų keitimo miesto ir kaimo regionuose programą.
* Supaprastinti mokesčių sistemą, mažinti gyventojų pajamų ir pelno mokesčius.
* Užtikrinti minimalaus atlyginimo ir pensijų augimą. Minimali alga neturi būti apmokestinama.
* Ryžtingai kovoti, kad būtų sustabdytas kaimo mokyklų, kultūros ir sveikatos objektų uždarymas.
* Siekti, kad žmonių sveikatos priežiūra būtų vienodai pasiekiama mieste ir kaime. Lėšos, skirtos žmonių sveikatai, turi būti valdomos skaidriai ir efektyviai.
* Kurti socialinės apsaugos sistemą, mažinančią socialinę atskirtį ir užtikrinančią pažeidžiamų gyventojų grupių socialinę integraciją.
* Tobulinti sportininkų ugdymą. Kultūra ir sportas turi sulaukti deramo valstybės dėmesio ir paramos.
* Baigti žemės reformą ir parengti savivaldybių teritorijų bendruosius planus, supaprastinti žemės paskirties keitimo bei detaliojo plano rengimo procedūras.
* Išsaugoti vertingas gamtines teritorijas ir organizuoti tinkamą jų priežiūrą. Skatinti, kas miškų sektorius būtų tvarkomas efektyviai derinant ekonominį ir aplinkosauginį kriterijus.
* Siekti darnaus valstybės finansų valdymo, užtikrinant efektyvų ES paramos panaudojimą.
* Siekti, kad priimami svarbūs sprendimai būtų atviri visuomenei ir konkretūs rezultatai užtikrintų patikimą ateitį Lietuvos piliečiams.

VLADAS DAMULEVIČIUS
TĖVYNĖS SĄJUNGA-LIETUVOS KRIKŠČIONYS DEMOKRATAI
Sąrašo Nr. 5

PRADĖKIME KARTU KURTI GERESNĘ LIETUVĄ

VEIKLOS PROGRAMA 2009-2012 METAMS

Gimiau 1955 m. Tremtinys. Inžinierius statybininkas. Dirbau Šiaulių m. statybinėse organizacijose ir individualioje įmonėje vadovu, mero pavaduotoju. Dabar - verslo konsultantas. Šiaulių miesto tarybos narys 2000-2003 m. ir nuo 2007 m. Vedęs. Vaikai dirba teisininkais Šiauliuose.

Mūsų, susijungusios partijos, vienybė ir veikla grindžiama moralinėmis vertybėmis ir padorios politikos principais, tikėjimu, kad žmogišką, gyvybingą moralinį klimatą ir žymiai geresnes gyvenimo sąlygas Lietuvos piliečiai gali ir turi susikurti ne kituose kraštuose, ne ateityje, bet čia ir dabar.
Šiandien matome vieną tikslą - kurti geresnę, sąžiningą Lietuvą, kurioje valstybė gerbtų savo piliečius, o piliečiai gerbtų savąją valstybę. Tam reikalingos drąsios permainos ir tarpusavio pasitikėjimas bei susitarimas dėl tokių permainų įgyvendinimo.

Mes išskiriame tris svarbiausias šalies bėdas, kurios ateityje tik stiprės, jeigu jau šiandien nesiimsime jų spręsti: **tai tautos erozija, ekonominis netoliaregiškumas ir valstybės neveiksnumas.**

Visus darbus pradėsime nuo radikalių pertvarkų valstybės valdyme, nuo to, ką vadiname "valstybės rekonstrukcija", kad galėtume tinkamai spręsti tautos erozijos ir ekonomikos nuosmukio bėdas.

Mūsų tikslas - sukurti kitokią valstybę, kuri yra atsakinga ir rūpinasi savo piliečiais. Tai pirmiausia autoritetinga valstybė, turinti aiškų raidos planą, gerbiama ir gebanti telkti, todėl ir pajėgi įgyvendinti permainas ten, kur jos reikalingos.

Tokios permainos reikalingos Lietuvos ūkyje, kuris pastaruoju metu išgyvena nelengvą laikotarpį. Žmonės nerimauja dėl ateities. Vyriausybė blaškosi, ieškodama sprendimų krizei energetikos sektoriuje spręsti, griebiasi pavėluotų priemonių bandydama suvaldyti kylančias kainas.

Jau daugelį metų Lietuvos ūkis valdomas pagal gaisrų gesinimo principą - neplanuojant į priekį, nesistengiant problemoms užbėgti už akių. Veikti pradedama tik tada, kai nereaguoti į problemą jau nebeįmanoma, tačiau tuomet dažniausiai būna per vėlu.

Todėl ruošdamiesi šiems rinkimams ypatingą dėmesį skyrėme aiškiam ir tiksliam ūkio plėtojimo ir valstybės valdymo planui parengti. Parengėme šį planą dirbdami kartu su finansų, ekonomikos ir vadybos ekspertais, šių sričių autoritetais. Mes žinome, ką daryti, kad parašyti planai neliktų popieriuje, o būtų įgyvendinti.

Visiškai pagrįstai ir atsakingai pareiškiame, kad pagal mūsų planą Lietuva gali plėtotis kryptingai ir nuosekliai. Žinome, kaip išvedus ūkį iš bėdų, tiesti kelią Lietuvos proveržiui į ilgalaikę sėkmę.

Ypatingą dėmesį skiriame **šeimai, švietimui, bendruomenei.** Mums rūpi, kad Lietuvoje gyventų protingi, sąžiningi ir pilietiški žmonės.

Esame pajėgūs geresnės Lietuvos projektą įgyvendinti bendru ryžtu, susitelkimu ir kryptingu darbu. Jos labui darbuotis įsipareigojame patys, drauge mūsų skelbiamiems tikslams siekdami visuomenės palaikymo bei talkos.

Mes turime aiškų ir ryžtingą planą, kaip sukurti geresnę Lietuvą.

Daugiau informacijos galite rasti www.tsajunga.lt

Zigmantas JASAS
Kandidatas išsikėlė pats
Šiaulių pensininkų sąjūdžio pirmininkas

MANO PROGRAMINĖS NUOSTATOS

1. Per 2008-2012 metų Seimo kadenciją pasiekti, kad vidutinė pensija būtų 70-80 proc. buvusio atlyginimo, pririšti prie dabar esančio vidutinio respublikos darbo užmokesčio.

2. Minimali pensija, turint būtinąjį darbo stažą, turi būti 70-80 proc. minimalios algos dydžio.

3. Pensininkai vietiniu visuomeniniu transportu turi įgauti teisę važiuoti nemokamai.

Norint pasiekti išvardytų tikslų, bendradarbiaujant su kitais Seimo nariais, būtina Juos įtikinti, kad galų gale būtų:

* priimtas visuotinis turto deklaravimo įstatymas, kuriam įsigaliojus sumažėtų "juodųjų" pinigų cirkuliavimas. Šio įstatymo priėmimas yra truputį pavėluotas, nors dabartinė Vyriausybė ir "analitikai" skelbia, kad priimti dar per anksti;

* būtina pakeisti dabar galiojantį privačių pensijų fondų įstatymą, nes jis skriaudžia dabartinius pensininkus ir labai abejotinas būsimiems pensininkams. Šiais metais iš Sodros biudžeto į privačius pensijų fondus bus pervesta apie vienas milijardas litų, o tai reiškia, kad vienu milijardu sumažėja dabartiniams pensininkams skiriama suma;

* būtina apmokestinti monopolininkų viršpelnius. Monopolininkas turėtų pasirinkti - didinti darbuotoju atlyginimus ar viršpelnį įnešti į valstybės biudžetą. Kad tai yra įmanoma, rodo jau dabar apribotas "Dujotekanos" pelno dydis.

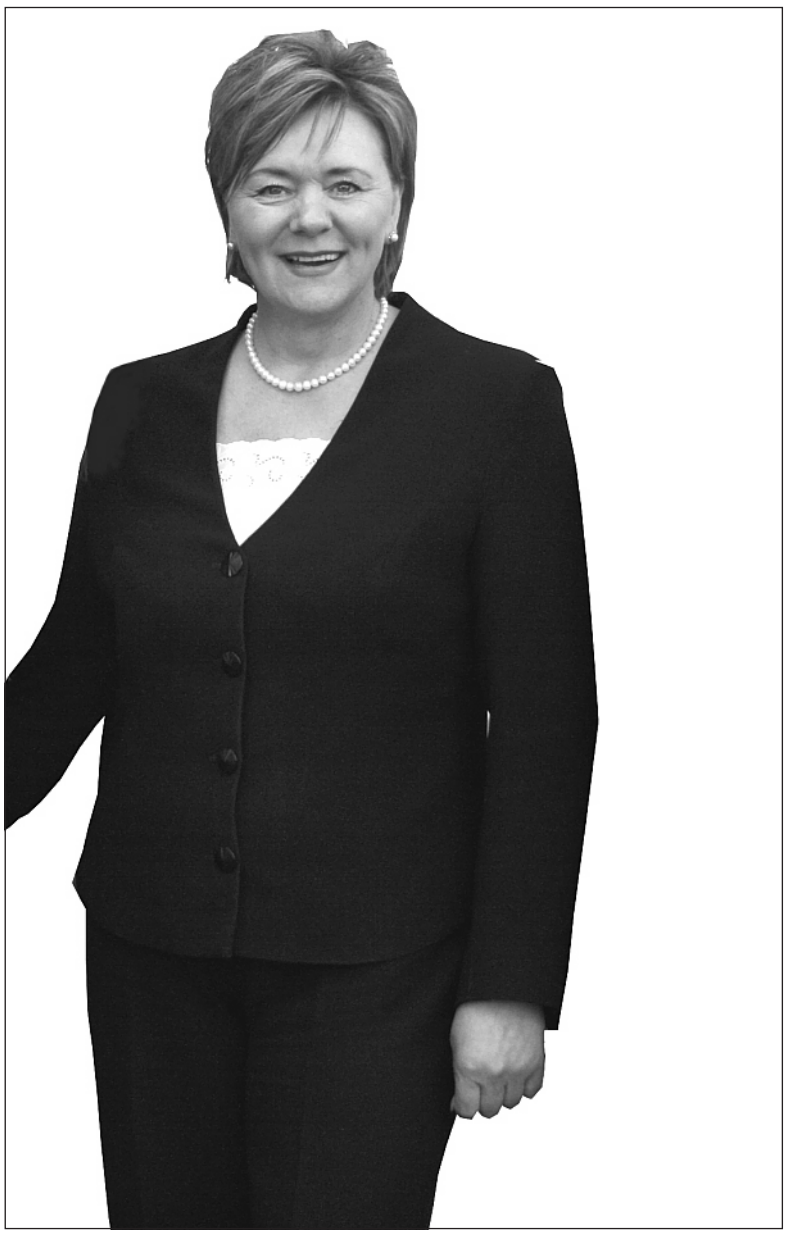

ALMA JAVTOKIENĖ

Saulės rinkimų apygarda Nr. 24

Naujoji sąjunga (socialliberalai), sąrašo Nr. 6

Už Šiaulius - visada ir visur!

Šiauliai mano miestu tapo prieš 34-erius metus. Gimiau Marijampolėje. Buvau jauniausia, tad su broliais dėl savo pozicijų tekdavo pakariauti. Taip nuo mažumės tapau kovotoja. Už savo tiesą, poziciją.

Dar mokykloje sėkmingai pradėjau žaisti krepšinį. Mane kviesdavo į šalies rinktines, dalyvavau daugelyje reikšmingų varžybų. Krepšinis - neatsiejama mano gyvenimo dalis.

Kauno P. Mažylio medicinos mokykloje įgijau dantų techniko specialybę. Baigiant mokslus mane pradėjo kviesti į Šiaulius žaisti tuo metu gana stiprioje "Logikos" komandoje. Taip 1974 m. pradėjau dirbti Šiaulių stomatologijos poliklinikoje Vaikų skyriuje ortodonte. Poliklinikoje dirbau 27-erius metus.

Šiauliuose sukūriau šeimą. Gimė sūnūs Artūras ir Robertas. Šiauliai tapo savas ir artimas miestas.

Gyvenau aktyvų gyvenimą - darbas, šeima, krepšinis.

1988 m. baigiau Šiaulių pedagoginį institutą, įgijau defektologo specialybę. Vėliau Kūno kultūros akademijoje įgijau vadybos magistro kvalifikaciją.

1992 metais atidariau odontologijos kabinetą. Šis kabinetas sėkmingai dirba ir šiandien, įmonėje darbuojasi 9 žmonės. 2001 m. man suteikta aukščiausia kvalifikacinė ortodonto kategorija. 2004 m. buvau išrinkta Lietuvos odontologų rūmų tarybos nare.

2007 m. buvau trečią kartą išrinkta į Šiaulių miesto tarybą, jau antrą kartą tapau mero pavaduotoja. Ja dirbu iki šiol.Per savo politinės veiklos metus įgijau įvairiapusės patirties. Daug teko bendrauti su žmonėmis, susidurti su jų bėdomis, spręsti visuomenines problemas.

Manau, kad kai kurie politikai nežino, kaip gyvena dauguma šalies žmonių. Einu į rinkimus gerai žinodama žmonių skaudulius, problemas. Noriu, kad Seimas, priimdamas sprendimus, galvotų apie tai, kaip jie nulems eilinio žmogaus gyvenimą, o ne tik reikšmingų, socialiai apsirūpinusių žmonių gerovę.

Pagarbiai Alma JAVTOKIENĖ

Mano veiklos prioritetai

Sveikatos apsauga, pagalba jaunoms šeimoms, švietimas.

Sieksiu, kad kokybiškomis sveikatos sistemos paslaugomis už tinkamą kainą galėtų naudotis visi šalies gyventojai, kad nebeliktų pacientus varginančių eilių pas gydytojus. Laikas sveikatos reformą kreipti kita linkme. Kad gydytojai nebijotų gydyti žmonių. Kad jiems nereikėtų baimintis paguldyti žmogų į ligoninę, nes jo liga "netelpa" į biurokratines normas. Kad mūsų šalies pilietis, mokantis mokesčius valstybei arba gaunantis uždirbtą pensiją, galėtų gauti medikų pagalbą tada, kai jam jos reikia.

Būtini sprendimai, užtikrinantys veiksmingas mokesčių lengvatas vaikus auginantiems piliečiams, garantuojantys realią pagalbą šeimoms įsigyti būstą.

Būtina tobulinti švietimo sistemą. Pertvarkyti aukštąjį mokslą, pertvarkos naštos neužkraunant ant besimokančiųjų pečių.

Pensinio amžiaus sulaukę žmonės turi gauti visas deramas lengvatas (pavyzdžiui, transporto).

*** Vaikams auginti - geresnes sąlygas. Auginkime vaikus Lietuvoje.**
*** Už kokybišką išsilavinimą ir kiekvienam tinkamas sveikatos paslaugas.**
*** Už saugų gyvenimą ir geras galimybes kurti verslą.**

Danguolė Martinkienė
Darbo partija + jaunimas koalicija

DARBO PARTIJA + JAUNIMAS

Kandidatė Nr. 42

Nesu abejinga žmonių bėdoms, tuo jau įsitikino ne vienas šiaulietis, kuris kreipėsi pagalbos, ir žino, kad nepalieku nelaimėje. Kandidatuodama į LR Seimą tikiuosi savo patirtį, užsispyrimą ir gebėjimus panaudoti ne tik šiauliečių, bet ir visos šalies gyventojų labui.

Esu viena iš kandidačių Darbo partija + jaunimas koalicijos sąraše. Vienmandatėje Saulės rinkimų apygardoje mano, Darbo partijos narės, kandidatūrą iškėlė Leiboristų partija, kuri vienija jaunus žmones. Dauguma iš jų dar neturi 25 metų, todėl patys negali kandidatuoti į Lietuvos Respublikos Seimą. Džiaugiuosi, kad jaunimas pasitikėjo manimi. Pagrindinis koalicinės programos dėmesys skiriamas valstybės ekonominei bei socialinei ir švietimo aplinkai.

Įgyvendindama savo programą, mūsų komanda sieks

* **Užtikrinti energetinį saugumą**, monopolijų pažabojimą ir viduriniosios klasės suformavimą. Kurti palankią aplinką smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrai - taikyti mokesčių lengvatas pradedantiesiems. Skatinti investicijas į gamybą, ypač šalies probleminiuose regionuose.

* **Finansų ir mokesčių srityje** racionalios mokesčių naštos ir teisingo mokesčių administravimo. Mažinti valstybės valdymo išlaidas, PVM tarifą šildymui ir dujoms bei gyventojų pajamų mokesčio tarifą nuo 24 iki 20 proc. Gyventojams vidutinę pensiją padidinti iki 1500 Lt, minimalią mėnesinę algą iki 1800-2000 Lt, pagrindinį neapmokestinamųjų pajamų dydį padidinti iki 800 Lt per mėnesį. Valstybės remiamas pajamas didinti nuo 350 iki 550 Lt. Moterims 6-7 mėn. nėštumo laikotarpiu 2-3 val. sutrumpinti darbo dieną, pensinį amžių iki 58 m. bei būtinąjį darbo stažą iki 27 m., motinoms, išauginusioms 3 ir daugiau vaikų. Tėvui ir motinai, auginantiems 3 ir daugiau vaikų, suteikti ne mažiau kaip 5 darbo dienas papildomų kasmetinių apmokamų atostogų.

* **Švietimo ir mokslo sistemoje** užtikrinti vienodas sąlygas tiek mieste, tiek kaime dirbantiems mokytojams. Didinti švietimo darbuotojų atlyginimus. Paankstinti pedagogams, turintiems 30 m. pedagoginio darbo stažą, senatvės pensijos amžių nuo 55 m.

* Kartu su jaunimu siekti sukurti ekonomiškai stiprią valstybę, socialiai aprūpintą, šiuolaikišką visuomenę. Gerinti jaunimo apsirūpinimo būstu sąlygas. Palengvinti socialinio draudimo naštą įmonėms, įdarbinančioms jaunus žmones. Suteikti teisę nuo 21 m. kandidatuoti į Seimą.

* **Sveikatos apsaugos** finansavimą didinti ne mažiau kaip 20 proc. Atkurti kaimo felčerinius-akušerinius punktus seniūnijose. Siekti, kad minimalus gydytojo atlyginimas būtų du kartus didesnis už vidutinį šalies darbo užmokestį (VDU), o viduriniojo personalo - ne mažesnis už VDU.

*Sieksime, kad Seimo nariai būtų renkami tik vienmandatėse apygardose, savivaldybių merai ir seniūnai - tiesioginiuose rinkimuose.

* **Teisės ir teisėtvarkos srityje** griežtinti valstybės pareigūnų, tarnautojų atsakomybę už neteisingais veiksmais, sprendimais padarytą žalą valstybei, gyventojams, ūkio subjektams.

DIRBKIME KARTU UŽ NESUNAIKINAMAS TIKRAS IDĖJAS.

DAIVA MATONIENĖ

"UŽ TVARKĄ IR TEISINGUMĄ"

Partija Tvarka ir teisingumas, sąrašo Nr. 13

Kandidatė į LR Seimą Saulės vienmandatėje apygardoje

Ką mes padarysime siekdami, kad sugrįžtų žmonių pasitikėjimas savo valstybe - 9 žingsniai link geresnės Lietuvos

1. **Įgyvendinsime** Konstitucijos reformą, pasiūlę Lietuvos piliečiams apsispręsti, kokia turi būti Lietuva: prezidentinė ar parlamentinė valstybė.

2. **Sumažinsime** Seimo narių skaičių ir parengsime Seimo nario atšaukimo įstatymą.

3. **Panaikinsime** apskritis ir įteisinsime Lietuvos regionus (žemes) - Žemaitiją, Aukštaitiją, Dzūkiją ir Suvalkiją - pagrindinius Lietuvos ūkio, švietimo ir kultūros branduolius.

4. **Ištirsime** visus skandalingus privatizavimo sandorius bei panaikinsime senaties terminą sunkiems nusikaltimams.

5. **Taikysime** žymiai griežtesnes bausmes už sunkius nusikaltimus, apsvarstysime mirties bausmės sugrąžinimo tikslingumą.

6. **Įteisinsime** tiesioginius merų rinkimus bei maksimalią piliečių įtaką teisėjų, prokurorų bei policijos vadovų skyrimui.

7. **Apšiltinsime** daugiabučius namus ir pastatysime socialinius būstus.

8. **Sieksime**, kad Ignalinos atominės elektrinės antrasis blokas veiktų tol, kol Lietuva pastatys naują atominę jėgainę.

9. **Sugrąžinsime** į Lietuvą svetur išvykusį jaunimą.

Stasys Narutavičius

Fronto partijos kandidatas Šiaulių Saulės rinkimų apygardoje Nr. 24

2008 metų rinkimų į LR Seimą programinės nuostatos

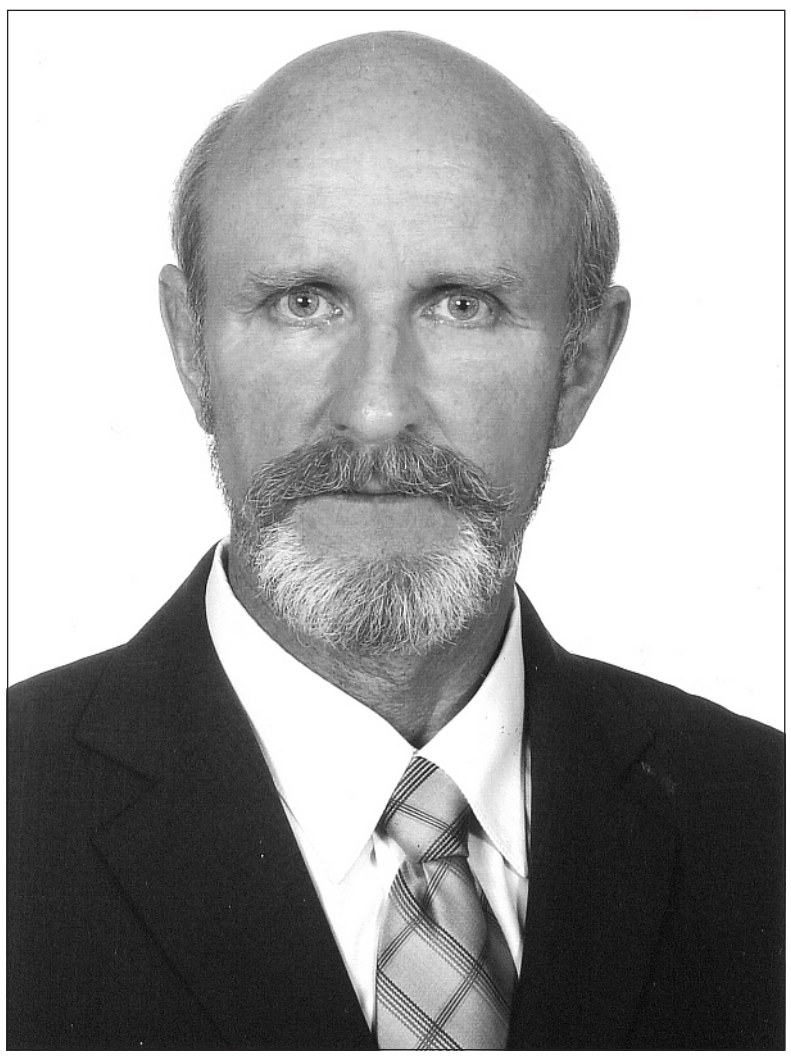

Aš, Stasys Narutavičius, gim. 1954 01 01 Telšių apskr., Tryškiuose. 1971 m. baigiau Tryškių vid. mokyklą. 1977 m. baigiau Kauno politechnikos institutą. Mokydamasis lankiau KPĮ ansamblį "Nemunas", dalyvavau visuomeninėje veikloje. Tais pačiais metais pradėjau dirbti Šiaulių durpių įmonėje. Dirbau įvairiose pareigose. Apdovanotas Durpių pramonės Valdybos Garbės raštu. Buvau LKP XVIII suvažiavimo delegatas nuo Rėkyvos pram. rajono part. org. Suvažiavime balsavau už LKP atsiskyrimą nuo TSKP. Penkerius metus buvau Lietuvos TSR Aukščiausiojo teismo tarėjas. Vedęs. Užauginau du sūnus.

Jeigu išrinksite, garbingai atstovausiu Jūsų ir Lietuvos valstybės interesams, vykdysiu Fronto partijos programą

* Valstybės interesus kelsiu aukščiau partinių ambicijų ir visada būsiu ištikimas mane išrinkusių žmonių tarnas ir garbingai jiems atstovausiu valstybės valdyme.
* Sieksiu, kad LR Seimas žmonių akyse būtų ne intrigų ir įvairių klanų atstovų susibūrimo vieta, bet, kad garbė, padorumas, tarnystė savo šaliai ir jos žmonėms būtų tikroji Seimo nario privilegija.
* Pritarsiu kitų partijų siūlomiems įstatymų projektams, jeigu tai neprieštaraus Lietuvos ir jos žmonių interesams.
* Sieksiu, kad kiekvienam Lietuvos vaikui būtų užtikrintos galimybės normaliai gyventi, augti ir vystytis, kad jų laisvalaikis būtų sveikas, saugus ir malonus, kad vaikų vasaros stovyklos būtų išlaikomos valstybės.
* Sieksiu, kad motinoms, išauginusioms daugiau kaip du vaikus, už kitus išaugintus vaikus būtų skiriami priedai prie pensijos.
* Sieksiu, kad aukštasis mokslas būtų nemokamas, kad jo siekti galėtų visi, kas tam pasiruošęs.
* Sieksiu, kad būtų sustabdytas žemės ūkio naikinimas dėl perdirbėjų monopolijos, kad būtų teikiama pirmenybė Lietuvos žmonių pagamintai produkcijai.
* Aš prieš Ignalinos AE uždarymą. Už naujos AE statybą.
* Jaunosios kartos ugdymas - Valstybės pamatas. Mokytojams tokį atlyginimą, kad mokytojų netrūktų nei mieste, nei kaime.
* Už bet kokį smurtą prieš moteris ir vaikus, didesnių teisių šiais klausimais policijos nuovadoms suteikimą.
* Sieksiu, kad būtų baigtos gydymo įstaigų reformos dėl reformų. Kad žmogus susirgęs gautų medicinos pagalbą iš specialistų tuoj pat, o ne po mėnesio ar kelių mėnesių.
* Už popierizmo ir biurokratijos sumažinimą gydymo įstaigose.
* Sieksiu, kad būtų peržiūrėti ir panaikinti įstatymai, žlugdantys smulkųjį verslą.
* Sieksiu, kad įmonės atidarymui būtų kuo mažiau biurokratinių kliūčių, kad pirmus šešis mėnesius naujai atidaryta įmonė būtų atleista nuo bet kokių mokesčių.

Kviečiu Lietuvos žmones bendromis jėgomis kurti socialiai teisingą, demokratišką valstybę, kurioje būtų gera gyventi visų rasių ir tautybių žmonėms, juk mūsų tik trys milijonai. Tegul Dievas saugo Jus ir Jūsų šeimas. Kviečiu visus, kurie dar neturi pasirinkę mylimos partijos, balsuoti už Frontą ir mane, jos kandidatą.

Arūnas Rimkus

Liberalų Sąjūdžio kandidatas į LR Seimą
Partijos sąrašo Nr. 11

LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIBERALŲ SĄJŪDIS

Gerbiamas rinkėjau, balsuodamas už mane, savo balsą atiduodate ne už asmenybę, ne už jauną ar seną, ne už moterį ar vyrą, ne už simpatišką ar solidų. Savo balsą Jūs atiduodate už būdą, idėją, kuria remiantis bus valdoma Lietuva, požiūrį, kuriuo remiantis bus priimami įstatymai, kurie uždraus arba leis, baus arba skatins.

Pirma idėja yra laisvės idėja. Mes teigiame, kad niekas įstatymu neturi teisės uždrausti žmonėms užsiimti norima veikla ar versti ką nors daryti, jei tai nekenkia kitiems žmonėms. Šimtai absurdiškų biurokratinių kliūčių norintiesiems gaminti, prekiauti, statyti. Ypač smulkiesiems. Noras uždrausti abortus. Palikti prievartinę karo tarnybą jaunimui. Pasisakau už žmogaus teisę apsispręsti.

Antra idėja yra lygybės idėja. Niekas labiau žmogaus nežeidžia, kaip nelygybė. Griežtai pasisakau prieš žmonių "rūšiavimą" pagal šeimyninę padėtį, religiją, amžių, lytį ar kitą požymį. Apie kokią lygybę galima kalbėti, kai mokyklos, darželio finansavimas, kelio asfaltavimas, net žmogaus likimas priklauso nuo politiko malonės. Jei politikas gali "išmušti" kitiems, vadinasi, gali ir sau. Taip atsiranda korupcija. Sieksiu, kad skirstymas veiktų be politikų pastangų: jei duodama mokykloms, duodama visoms be išimties, jei pensininkams - visiems be amžiaus skirstymo, jei ligoniams - tai visiems. Ir jokių išimčių!

Trečia idėja yra protingumo idėja. Valstybė turi būti valdoma taip, kaip siūlo mokslas. Sutrikus sveikatai, kreipiamės į baigusiuosius medicinos mokslus. Dangoraižių nepastatys nebaigę architektūros mokslų. Kaip pasiekti, kad žmonės būtų pasiturintys? Būdamas valdžioje darysiu tai, ką pataria mokslininkai ekonomistai, kurie žino, kaip dabartinės turtingos valstybės tokiomis tapo. Protinga ir patikima būtų pakartoti jų sėkmės istoriją Lietuvoje. Kam išradinėti dviratį?

Jeigu priimtinos šios idėjos - mes bendraminčiai.

Balsuokite už Liberalų Sąjūdį ir jo kandidatus į Lietuvos Respublikos Seimą.

Mes dirbame kartu:

ELIGIJUS MASIULIS, GINTARAS STEPONAVIČIUS, PETRAS AUŠTREVIČIUS, EUGENIJUS GENTVILAS...

Nuoširdžiai ARŪNAS RIMKUS

KAZIMIERAS ŠAVINIS

Liberalų ir centro sąjungos kandidatas
Partijos rinkimų Nr. 14
Saulės rinkimų apygarda Nr. 24

LIBERALŲ CENTRO SĄJUNGA

KAZIMIERĄ ŠAVINĮ PAŽĮSTA NE TIK ŠIAULIEČIAI

"Sveikas, Kazimierai!", "Laba diena, mere", - eidamas Šiaulių pėsčiųjų bulvaru vis išgirsta Kazimieras Šavinis, Šiaulių miesto garbės pilietis. Nuo tada, kai jis dirbo pirmuoju Šiaulių meru, pralėkė daugiau kaip 15 metų, tačiau daugeliui šiauliečių jis ir liko meras, o kitiems - tiesiog geras pažįstamas ar buvęs kolega. Nesvarbu, kad po to buvo Seimo narys, susisiekimo viceministras, vicemeras... Ne vienas sutiktas gatvėje spėja jam savo problemas iškloti ir dėl jų sprendimo pasitarti, su kitais pasikalba apie eksponuojamą parodą, naujai klojamą gatvės grindinį ar saugumą keliuose. "Su Kazimieru galima kalbėtis apie viską - ir kultūros temomis, ir sudėtingais techniniais klausimais. Dėl visko jis turi savo požiūrį, savo nuomonę - ir gana profesionalią, su juo įdomu bendrauti", - sako Vygintas Ališauskas, Šiaulių 1-osios muzikos mokyklos direktorius.

Įdomių detalių kupinas ir paties K. Šavinio gyvenimas. Nuo Utenos kilęs šiaulietis gimtadienį švenčia kartu su visa Lietuva - vasario 16-ąją. Politika būsimasis inžinierius "susidomėjo" labai anksti - būdamas penkerių. "Tada jau mokėjau neblogai skaityti, netgi rašyti - iš vyresniosios sesers mokiausi, todėl tekdavo seneliui kiekvieną gautą laikraštį paskaityti. Tiesa, nieko ten nesuprasdavau", - šypsosi žinomas politikas.

Tuometiniame KPI įgijęs inžinieriaus kelininko specialybę ir 1959 metais atvažiavęs į Šiaulius, niekur iš jų ir neišvažiavo. Šiame mieste sukūrė šeimą su medike Donata, užaugino dukterį Nerilę. Gyvendamas Šiauliuose nutiesė ne vieną reikšmingą kelią - ir politikoje, ir kultūriniame gyvenime, ir tiesiogine prasme - jungė miestą su miestu, rajoną su rajonu. Inžinieriaus K. Šavinio projektuotais keliais važiuojame į Kuršėnus, Mažeikius, Panevėžį, Kelmę...

"Gyvenime labai vertinu nuoseklumą, perimamumą", - sako politinę veiklą kartu su sąjūdininkais pradėjęs K. Šavinis, nuo pat Šiaulių inžinierių namų įkūrimo įsiliejęs į jų gyvenimą. Inžinierių namai jam, kaip ir daugeliui žinomų miesto ir šalies politikų, tapo lopšiu tolesnei veiklai, pažiūrų formavimuisi. K. Šavinis gyvenime nekeitė partijų - priklausė Lietuvos centro sąjungai, o šiai susijungus su liberalais, tapo Liberalų ir centro sąjungos nariu.

Nuoseklumas ir pastovumas šiaulietį lydi visą gyvenimą. Gerai susipažinęs su savivaldos problemomis, kaip svarbiausią iš jų politikas įvardija pačios savivaldos trūkumą. "Daug blogybių gimdo nepasitikėjimas vieni kitais, gyvenime trūksta sąžiningumo, vis labiau plinta biurokratizmas - kada pakeisime mąstymo kursą kita kryptimi?" - ir savęs, ir visų klausia Šiaulių miesto garbės pilietis, savivaldybės tarybos narys, Lietuvos didžiųjų ir kurortinių miestų merų klubo prezidentas K. Šavinis. Pritardamas Liberalų ir centro sąjungos rinkimų į Lietuvos Respublikos Seimą programai "Geresnė Lietuva" pripažįstu, kad geresnė Lietuva - tai garbinga ir stipri valstybė, kurioje piliečiai išsilavinę ir aktyvūs, o valdžia - efektyvi ir sąžininga".

Andrius Šedžius:
nebalsuokite už mane...

LSDP
Socialdemokratai -
už valstybės rūpestį žmonėmis!

... jei norite, kad valstybėje klestėtų korupcija, privilegijos, gyventojams būtų mokami vergiško dydžio pensijos ir atlyginimai, o gerai gyventų tik valdininkai ir saujelė pasiturinčiųjų.

Seime balsuosiu UŽ:

nemokamas pensininkų ir invalidų keliones visuomeniniu transportu;

daugiabučių namų renovavimą valstybės lėšomis, keliskart spartesnę socialinio būsto statybą;

mažėjančius mokesčius už šildymą ir vandenį;

ne mažesnį kaip 3500 Lt vidutinį atlyginimą ir 1400 Lt minimalų atlyginimą;

ne mažesnę kaip 1500 Lt vidutinę pensiją;

geras sąlygas vaikams ir jaunimui siekti aukštojo ir viduriniojo išsilavinimo;

efektyvią sveikatos apsaugos sistemą ir susirgimų profilaktiką;

sukurtą profesionalią kariuomenę bei plėtojamą savanorišką krašto gynybą.

Už kiekvieną savo pažadą ir darbą atsiskaitysiu šiauliečiams, kaip informuoju apie savo darbą Šiaulių miesto taryboje.

Mano vertybės:

visiems piliečiams teisinga valstybė, geležinė tvarka, saugi, aprūpinta vaikystė, sąžiningai atlyginamas darbas, ori senatvė.

Lietuvos socialdemokratų partija Nr. 1
Mano numeris sąraše 68.

Romualdas Volodka

Tautos prisikėlimo partija

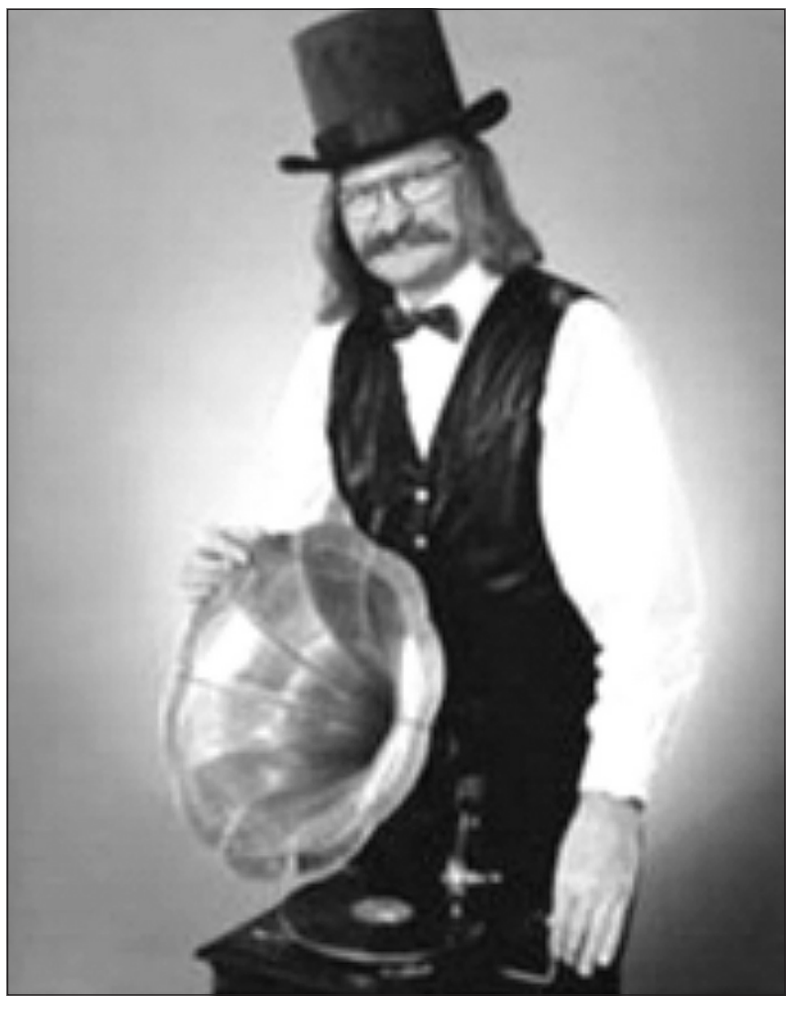

Programa-priesaika

1. Neturėk kitos Tėvynės, tik vieną Lietuvą.
2. Garsink Lietuvos vardą, kad ir kur būtum.
3. Šviesk jaunimą, nes jis - Tėvynės ir tautos ateitis.
4. Gerbk senolius, nes jie tau nutiesė kelią.
5. Darbadieniais dirbk savo ir Tėvynės labui.
6. Nežudyk, nevok, negeisk svetimo turto, nekalbėk netiesos.
7. Mylėk kiekvieną žmogų kaip save patį.
8. Gyvenk sveikai, nes sveikame kūne - sveika siela.
9. Kelk savo dvasią į naujas aukštumas, padėk prisikelti kitiems.
10. Tausok Žemę, nes ji maitina ir vienintelė tave pergyvens.

Mano credo: Jei aš nedegsiu, Tu nedegsi, tai kas gi degs vardan mūs Lietuvos - tada!?

Ištraukos iš Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo

2 straipsnis. *Visuotinė rinkimų teisė*

1. Rinkimų teisę turi Lietuvos Respublikos piliečiai, kuriems rinkimų dieną yra sukakę 18 metų. Rinkimuose nedalyvauja piliečiai, kurie teismo pripažinti neveiksniais.

2. Seimo nariu gali būti renkamas Lietuvos Respublikos pilietis, kuris nesusijęs priesaika ar pasižadėjimu su užsienio valstybe ir rinkimų dieną yra ne jaunesnis kaip 25 metų bei nuolat gyvena Lietuvoje. Nuolat gyvenančiu Lietuvos Respublikoje laikomas Lietuvos Respublikos pilietis, kurio duomenys apie gyvenamąją vietą įrašyti Lietuvos Respublikos gyventojų registre, arba pilietis, kuris pagal Civilinį kodeksą pripažįstamas turinčiu nuolatinę gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje.

3. Seimo nariais negali būti renkami asmenys, kurie, likus 65 dienoms iki rinkimų yra nebaigę atlikti bausmės pagal teismo paskirtą nuosprendį, taip pat asmenys, teismo pripažinti neveiksniais arba nepakaltinamais.

4. Seimo nariais negali būti renkami teisėjai, kol eina šias pareigas, taip pat asmenys, rinkimų dieną atliekantys privalomąją karo arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, taip pat likus 65 dienoms iki rinkimų neišėję į atsargą profesinės karo tarnybos kariai arba statutinės institucijos ir įstaigos pareigūnai ar asmenys, kurie pagal specialius įstatymus ar statutus negali dalyvauti politinių partijų veikloje.

5. Seimo nariu negali būti renkamas asmuo, kurį Seimas apkaltos proceso tvarka pašalino iš užimamų pareigų ar panaikino jo Seimo nario mandatą.

6. Kiti tiesioginiai arba netiesioginiai Lietuvos Respublikos piliečių rinkimų teisės apribojimai - dėl kilmės, politinių pažiūrų, socialinės ir turtinės padėties, nacionalinės priklausomybės, lyties, išsilavinimo, kalbos, santykio su religija, užsiėmimo rūšies ir pobūdžio - draudžiami.

3 straipsnis. Lygi rinkimų teisė

Kiekvienas turintis teisę rinkti Lietuvos Respublikos pilietis rinkimuose turi po vieną balsą vienmandatėje ir daugiamandatėje rinkimų apygardose, o šie balsai yra lygiaverčiai kiekvieno kito, turinčio teisę rinkti, piliečio balsams. Kiekvienas rinkėjas turi lygią teisę pareikšti savo nuomonę dėl kandidatų, įrašytų į tą kandidatų sąrašą, už kurį jis balsuoja daugiamandatėje rinkimų apygardoje, o ši nuomonė yra lygiavertė kiekvieno kito balsavusio už šį sąrašą rinkėjo nuomonei.

4 straipsnis. *Tiesioginiai rinkimai*

Seimo narius rinkėjai renka be tarpininkų.

5 straipsnis. *Slaptas balsavimas*

1. Rinkėjai balsuoja asmeniškai ir slaptai. Draudžiama balsuoti už kitą asmenį arba pavesti kitam asmeniui balsuoti už save. Rinkėjas, kuris dėl fizinių trūkumų negali pats balsuoti, gali balsuoti padedamas kito asmens, kuriuo jis pasitiki, kaip tai nustatyta šio įstatymo 66 straipsnio 6 dalyje. Jeigu kam nors tapo žinoma kito asmens balsavimo paslaptis, draudžiama ją atskleisti.

2. Kontroliuoti rinkėjų valią rinkimuose draudžiama. Balsavimo metu draudžiama paveikti rinkėjo valią balsuoti arba nebalsuoti už kurį nors kandidatą ar kandidatų sąrašą. Rinkėjui turi būti sudarytos sąlygos slaptai ir netrukdomam užpildyti biuletenį. Su biuleteniu draudžiama atlikti tokius veiksmus, kurie galėtų atskleisti balsavimo paslaptį.

5-1 straipsnis. *Draudimas papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis*

1. Prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją ar rinkimų teisę turintį asmenį dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.

2. Rinkėjų papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (politinės partijos ar kandidato arba asmens, kurį numatoma kelti kandidatu, programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų) bei ženkliukų, skirtų politinei partijai ar kandidatui arba asmeniui, kurį numatoma kelti kandidatu, propaguoti, gaminimas arba neatlygintinas platinimas.

3. Rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus tiria ir vertina Vyriausioji rinkimų komisija jos nustatyta tvarka. Apie nustatytą papirkimo faktą Vyriausioji rinkimų komisija paskelbia internete kartu su kandidato, pažeidusio šį straipsnį, pasižadėjimu laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis. Rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus pripažinus šiurkščiu šio įstatymo pažeidimu, atsiranda šiame ir kituose įstatymuose nustatytos pasekmės.

29 straipsnis. *Rinkėjų sąrašų paskelbimas ir susipažinimas su rinkėjų sąrašais*

1. Likus ne mažiau kaip 25 dienoms iki rinkimų, apylinkės rinkimų komisija, diplomatinė atstovybė sudaro sąlygas rinkėjams susipažinti su rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašu. Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priedo duomenys teikiami rinkėjams tik apie juos pačius. Draudžiama daryti rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašų kopijas ar kitu būdu dauginti ar platinti šiuos sąrašus. Prie įėjimo į rinkimų komisijos patalpas turi būti nurodytas komisijos narių budėjimo laikas, taip pat paskelbti telefonai, kuriais rinkėjai gali pasitikslinti, ar jie yra įrašyti į rinkėjų sąrašą. Pasibaigus šiame įstatyme nustatytam laikotarpiui įteikti rinkėjo pažymėjimus, apylinkės rinkimų komisijos budėjimo laikas, jos telefonai taip pat turi būti paskelbti daugiabučių namų laiptinėse. Diplomatinėje atstovybėje, prie įėjimo į rinkimų komisijos patalpas, turi būti nurodytas laikas ir vieta šiai rinkėjų teisei įgyvendinti.

2. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas ir vienmandačių rinkimų apygardų rinkėjų sąrašai viešai neskelbiami, tačiau rinkėjui duomenys apie jo įrašymą į rinkėjų sąrašus gali būti teikiami ir telefonu.

31 straipsnis. *Rinkėjo pažymėjimo įteikimas*

1. Rinkėjo pažymėjimų įteikimą rinkėjams organizuoja apylinkės rinkimų komisija.

2. Rinkėjo pažymėjimų įteikimo rinkėjams, esantiems sveikatos priežiūros įstaigose (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose, kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), atliekantiems bausmę bausmių vykdymo įstaigose, taip pat išvykusiems į užsienio valstybes, tvarka nustatoma šio įstatymo 70, 71, 72 ir 73 straipsniuose.

3. Apie rinkėjo pažymėjimo įteikimą pažymima rinkimų apylinkės išankstiniame rinkėjų sąraše. Rinkėjo pažymėjimas įteikiamas arba rinkėjui asmeniškai, arba kitam kartu su rinkėju gyvenančiam asmeniui, arba rinkėjo kaimynui, kuris pažįsta rinkėją ir įsipareigoja perduoti jam rinkėjo pažymėjimą. Rinkėjo pažymėjimų įteikimas rinkėjams turi būti baigtas ne vėliau kaip likus 20 dienų iki rinkimų.

4. Rinkėjas, kuris laiku negavo rinkėjo pažymėjimo arba kuriam buvo išduotas rinkėjo pažymėjimas su netikslumais, privalo nedelsdamas pranešti apie tai apylinkės rinkimų komisijai, kurios aptarnaujamoje teritorijoje gyvena, ir pateikti rinkimų komisijai savo pasą arba kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Jeigu rinkėjas yra įrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, apylinkės rinkimų komisija turi rinkėjui išrašyti naują rinkėjo pažymėjimą ir nedelsdama jį išduoti. Jeigu rinkėjas neįrašytas į šio rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, bet rinkėjo gyvenamosios vietos adresas pagal gyventojų registro duomenis yra priskirtas šiai rinkimų apylinkės teritorijai arba rinkėjas pateikia kitus įrodymus, kad jis gyvena šios rinkimų apylinkės teritorijoje, apylinkės rinkimų komisija pateikia rinkėjui užpildyti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos prašymą įrašyti rinkėją į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (arba šį prašymą užpildo apylinkės rinkimų komisijos narys pats) ir apie tai nedelsdama praneša apygardos rinkimų komisijai, kuri turi pasirūpinti, kad pagal šį prašymą rinkėjas būtų įrašytas į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. Rinkėjo pažymėjimas išrašomas ir įteikiamas rinkėjui po to, kai yra patikslinti rinkėjų sąrašai.

5. Apygardos rinkimų komisija Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka gali išrašyti rinkėjo pažymėjimą kitos rinkimų apygardos rinkėjų sąraše įrašytam rinkėjui, jeigu jis negali parvykti į nuolatinę gyvenamąją vietą pasiimti ar kitaip gauti rinkėjo pažymėjimo. Rinkėjas to turi prašyti raštu.

36 straipsnis. *Skundai dėl rinkėjų sąrašų*

1. Rinkėjas arba partijos atstovas skundus dėl rinkėjų sąraše padarytų klaidų, dėl kurių rinkėjas šio įstatymo nustatyta tvarka nėra įrašytas į rinkėjų sąrašą arba yra įrašytas į kelis rinkėjų sąrašus, gali pateikti apylinkės rinkimų komisijai likus ne mažiau kaip 7 dienoms iki rinkimų. Apylinkės rinkimų komisija skundą privalo išnagrinėti ir sprendimą priimti tuoj pat arba ne vėliau kaip per 2 dienas nuo jo gavimo, jeigu iki rinkimų dienos liko daugiau kaip 10 dienų.

2. Apylinkės rinkimų komisijos sprendimas per 3 dienas gali būti apskųstas atitinkamos apygardos administraciniam teismui, kuris skundą išnagrinėja per 2 dienas. Teismo sprendimas yra galutinis.

3. Praleidus nustatytus terminus pastaboms ir skundams pateikti, pastabos ir skundai nenagrinėjami.

4. Apie gautus skundus ir pagal teismo sprendimus rinkėjų sąrašuose padarytus pataisymus apylinkių rinkimų komisijos praneša apygardos rinkimų komisijai, o ši - Vyriausiajai rinkimų komisijai per kiek įmanoma trumpesnį laiką, bet ne vėliau kaip per 12 valandų.

62 straipsnis. *Balsavimo laikas ir vieta*

Balsavimas vyksta rinkimų dieną nuo 7 iki 20 valandos apylinkės rinkimų komisijos nurodytoje patalpoje. Rinkėjas balsuoja toje rinkimų apylinkėje, į kurios rinkėjų sąrašus jis yra įrašytas, jei kitko nenumato šis įstatymas.

66 straipsnis. *Balsavimo tvarka*

1. Gavęs rinkimų biuletenius, rinkėjas eina į balsavimo kabiną ir joje biuletenius užpildo. Pildyti biuletenius ne balsavimo kabinoje draudžiama.

2. Vienmandatės rinkimų apygardos biuletenyje rinkėjas pažymi to kandidato į Seimo narius pavardę, už kurį jis balsuoja "už".

3. Daugiamandatės rinkimų apygardos biuletenyje rinkėjas pažymi tą kandidatų sąrašą, už kurį jis balsuoja "už", ir, pareikšdamas nuomonę dėl sąrašo kandidatų, specialiai tam skirtuose biuletenio laukeliuose įrašo penkių pasirinktų šio sąrašo kandidatų rinkimų numerius. Tuo būdu paduodami už šiuos kandidatus pirmumo balsai. Jeigu biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas pirmumo balsas. Jeigu pagal padarytas žymas negalima nustatyti rinkėjo valios dėl vieno ar daugiau kandidatų rinkimų numerių, laikoma, kad rinkėjas nepareiškė jokio vertinimo dėl tų kandidatų.

4. Užpildytus rinkimų biuletenius rinkėjas pats įmeta į balsadėžę.

5. Jeigu rinkėjas prašo, sugadintas rinkimų biuletenis pakeičiamas nauju. Rinkimų komisijos narys sugadintą biuletenį perbraukia, ant jo pasirašo ir išduoda naują biuletenį. Sugadinti biuleteniai laikomi atskirai.

6. Rinkėjas, kuris dėl fizinių trūkumų negali pats rinkimų biuletenio užpildyti ir įmesti į balsadėžę, gali pasikviesti kitą asmenį (išskyrus rinkimų komisijos pirmininką, narį ar rinkimų stebėtoją), kuris už jį atliktų šiuos veiksmus. Rinkėjas, neturintis fizinių trūkumų, kurie trukdytų užpildyti rinkimų biuletenius, turi balsuoti pats.

67-1 straipsnis. *Balsavimas namuose ir balsavimas iš anksto*

1. Balsuoti namuose gali tik šie rinkėjai: neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę ir jeigu jie pateikė Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose. Namuose balsuojančių rinkėjų sąrašus sudarančios ir tikslinančios rinkimų komisijos turi teisę duomenis apie neįgalius asmenis gauti iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ar jos teritorinių skyrių, o duomenis apie laikinai nedarbingus asmenis - iš sveikatos priežiūros įstaigų. Šių duomenų rinkimų komisijos negali skleisti ir juos naudoja tik namuose balsuojančių rinkėjų sąrašų sudarymo ir tikslinimo tikslais.

2. Balsuoti iš anksto gali rinkėjai, kurie rinkimų dieną negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę. Rinkėjų balsavimą iš anksto organizuoja apygardos rinkimų komisija. Balsavimas iš anksto turi vykti nuo 12 iki 20 valandos paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos iš anksto parengtose ir balsavimui tinkamose patalpose, esančiose pastate, kuriame yra savivaldybės, kurios teritorijoje yra rinkimų apygarda, mero (administracijos direktoriaus) darbo vieta. Jei į rinkimų apygardą įeina kelių savivaldybių teritorijos, balsavimas iš anksto organizuojamas visose šiose savivaldybėse. Rinkimų biuleteniams ir balsavimo vokams išduoti ir priimti balsuojant iš anksto apygardos rinkimų komisijos pirmininkas paskiria ne mažiau kaip du apygardos rinkimų komisijos ar apylinkių rinkimų komisijų narius, kurie negali būti pasiūlyti tos pačios politinės partijos. Balsavimą iš anksto prižiūri apygardos rinkimų komisijos pirmininkas ar jo pavedimu apygardos rinkimų komisijos narys.

3. Kai pakartotiniai ar nauji Seimo rinkimai vyksta ne visose Lietuvos Respublikoje sudarytose vienmandatėse rinkimų apygardose, šiose apygardose balsavimas iš anksto organizuojamas šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Kitose rinkimų apygardose rinkėjai gali balsuoti iš anksto apskričių centriniuose paštuose Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

4. Rinkėjų prašymai balsuoti namuose pateikiami apylinkių rinkimų komisijoms. Rinkėjų, gyvenančių konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje, prašymai balsuoti namuose pradedami priimti įteikiant jiems rinkėjo pažymėjimus ir baigiami priimti paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos. Rinkėjų, kurie laikinai apsistojo konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje ir neįrašyti į šio rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, prašymai balsuoti namuose baigiami priimti paskutinį antradienį iki rinkimų dienos. Rinkėjas, kuris dėl fizinių trūkumų pats negali užpildyti prašymo balsuoti namuose ar jo įteikti apylinkės rinkimų komisijai, gali pavesti šiuos veiksmus už jį atlikti savo šeimos nariui, kaimynui ar juo besirūpinančiam asmeniui. Šie rinkėjo prašymą pasirašo ir nurodo savo vardą, pavardę ir asmens kodą.

5. Į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašytų namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina apylinkės rinkimų komisija. Rinkėjų, kurie gyvena ar laikinai apsistojo konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje, bet įrašyti į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus ir juos tikslinant į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą nebuvo įrašyti, sąrašą paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina apygardos rinkimų komisija.

6. Balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir kurie yra šios rinkimų apylinkės rinkėjai, paskutinį penktadienį ar šeštadienį iki rinkimų dienos nuo 8 iki 20 valandos į namus pristato ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai. Balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apygardos rinkėjų sąrašą, bet neįrašyti į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie laikinai apsistoję, rinkėjų sąrašą, paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos į namus pristato ne mažiau kaip du apygardos rinkimų komisijos nariai ar jos pirmininko pavedimu ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai. Balsavimą namuose ir balsavimą iš anksto gali stebėti rinkimų stebėtojai, turintys pažymėjimą stebėti rinkimų bet kurioje rinkimų apylinkėje. Pasibaigus balsavimui, užklijuoti išoriniai balsavimo paštu vokai perduodami paštui, o šis juos perduoda rinkimų apylinkėms kartu su paštu balsavusių rinkėjų rinkimų dokumentais. Rinkėjų, balsavusių namuose ir iš anksto, sąrašus, nepanaudotus rinkimų biuletenius įtraukia į apskaitą ir saugo balsavimą organizavusios rinkimų komisijos, o pasibaigus rinkimams kartu su kitais rinkimų dokumentais perduoda atitinkamai apygardos rinkimų komisijai ar Vyriausiajai rinkimų komisijai.

7. Konkretų rinkimų komisijos narių atvykimo į namus pas rinkėjus grafiką tvirtina apylinkės ar apygardos rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip atitinkamai paskutinį ketvirtadienį ar trečiadienį iki rinkimų dienos 12 valandos. Šis grafikas yra viešas, jo kopija iškabinama apylinkės (apygardos) rinkimų komisijos skelbimų lentoje patvirtinimo dieną. Vykti į namus pas namuose balsuojančius rinkėjus kartu gali tik skirtingų politinių partijų pasiūlyti rinkimų komisijos nariai ir rinkimų stebėtojai.

8. Balsavimui namuose ir balsavimui iš anksto taikomos šio įstatymo 67 straipsnio 6 ir 7 dalių nuostatos.

9. Užklijuotą išorinį balsavimo voką (su jame esančiais rinkėjo pažymėjimu, vidiniu balsavimo voku ir ten esančiais rinkimų biuleteniais) rinkėjas įteikia apylinkės (apygardos) rinkimų komisijos nariui. Šis, gavęs rinkėjo įteiktą voką, rinkėjo akivaizdoje jį užklijuoja specialiu ženklu ir išduoda rinkėjui šio voko priėmimo kvitą.

10. Daryti poveikį namuose balsuojančio rinkėjo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti draudžiama. Komisijos nariams ir stebėtojams draudžiama už rinkėją atlikti šio įstatymo 67 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo voką. Rinkėjams draudžiama išsinešti biuletenius ar juos perduoti kitiems asmenims.

Už rinkimų programų turinį atsako jas pateikę kandidatai.
Leidinį spaudai parengė Šiaulių Saulės rinkimų apygarda Nr. 24, Vasario 16-osios g. 62, Šiauliai
Leidinį spausdino AB "Spauda", Laisvės pr. 60, Vilnius
Leidinio tiražas 14000 egzempliorių.